

HAUTAUSTOIMEN OHJESÄÄNTÖ

Jyväskylän seurakunnan hautaustoimen ohjesääntö

Hyväksytty kirkkovaltuustossa 22.4.2025

1 § Hautaustointa koskevat säännökset ja määräykset

Sen lisäksi, mitä hautaustoimilaissa, kirkkolaissa, kirkkojärjestyksessä sekä muissa laeissa ja asetuksissa säädetään, on seurakunnan hautaustoimessa noudatettava tämän ohjesäännön määräyksiä.

Päätösvallasta hautaustoimeen liittyvissä asioissa määrätään seurakunnan hallintosäännössä.

Kirkkolaki 3 luku 35 §

Hautaustoimen ohjesääntö, hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Kirkkovaltuusto hyväksyy hautaustoimen ohjesäännön, hautausmaakohtaisen hautausmaakaavan ja hautausmaan käyttösuunnitelman. Hautaustoimen ohjesäännössä määrätään:

- 1) haudoista;
- 2) hautakirjanpidosta;
- 3) haudan hoidolle asetetuista vaatimuksista;
- 4) hautamuistomerkkien hyväksymisestä;
- 5) hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä.

2 § Hautausmaat ja tunnustuksettomat hauta-alueet

Seurakunnan hautausmaita ovat:

- 1) Joutsan hautausmaa, jossa on
 - a. sankarihautausmaa
- 2) Korpilahden hautausmaa
- 3) Korpilahden sankarihautausmaa
- 4) Lahjaharjun hautausmaa, jossa on
 - a. tunnustukseton hauta-alue
- 5) Leivonmäen hautausmaa
- 6) Leivonmäen sankarihautausmaa (Vanha hautausmaa)
- 7) Luhangan Vanha hautausmaa
- 8) Luhangan Uusi hautausmaa, jossa on

a. sankarihautausmaa

9) Mäntykankaan hautausmaa

10) Reethin hautausmaa (museohautausmaa)

11) Säynätsalon hautausmaa

12) Säynätsalon sankarihautausmaa

13) Toivakan Metsähautausmaa

14) Toivakan Vanha hautausmaa, jossa on

a. sankarihautausmaa

15) Tikkakosken hautausmaa, jossa on

a. Varaus sotilashautausmaa-alueeksi

16) Vanha hautausmaa, jossa on

a. Sankarihautausmaa

Seurakunta osoittaa pyynnöstä hautasijan erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta.

Lahjajärjun hautausmaalla sijaitsevalle, tunnustuksettomalle hauta-alueelle, voidaan haudata vainaja, jolla on oikeus tulla haudatuksi Jyväskylän seurakunnan hautausmaalle sekä sellaisen kunnan asukkaana ollut vainaja, jossa seurakunta/seurakuntayhtymä on tehnyt

yhteistyösopimuksen tunnustuksettoman hauta-alueen käytöstä Jyväskylän seurakunnan kanssa.

Hautaustoimilaki 3 §

Velvollisuus ylläpitää yleisiä hautausmaita

Evangelis-luterilaisen kirkon seurakuntien tai seurakuntayhtymien tulee ylläpitää yleisiä hautausmaita. Hautausmaa voi olla useamman seurakunnan tai seurakuntayhtymän yhteinen.

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 1 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla oma tai toisen seurakunnan tai seurakuntayhtymän kanssa yhteinen hautausmaa taikka oikeus käyttää muuta vihittyä hautausmaata.

Hautaustoimilaki 5 §

Tunnustukseton hauta-alue

Hautasija on pyynnöstä osoitettava erilliseltä tunnustuksettomalta hauta-alueelta, joka ei saa sijaita kohtuuttoman kaukana seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueesta.

Tunnustukseton hauta-alue on erillinen hautausmaa tai muusta hautausmaasta selvästi erottuvalla tavalla rajattu hautausmaan osa.

Kirkkojärjestys 3 luku 56 §

Hautausmaan vihkiminen

Hautausmaa ja siunauskappeli on vihittävä ennen kuin niitä ryhdytään käyttämään.

Hautaustoimilaissa (457/2003) tarkoitettua tunnustuksetonta hauta-aluetta ei kuitenkaan vihitä.

3 § Hautausmaan käytön ohjaus ja suunnittelu

Hautausmaan käytössä noudatettavasta hautausmaakaavasta, hautausmaan käyttösuunnitelmasta ja hautakartasta sekä hautausmaan ylläpidossa ja hoidossa noudatettavasta hautausmaan hoitosuunnitelmasta säädetään kirkkojärjestyksen 3 luvun 57-59 §:ssä.

Kirkkojärjestys 3 luku 57 §

Hautausmaakaava ja hautausmaan käyttösuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma.

Hautausmaakaava on yleiskartta, jota laadittaessa on otettava huomioon varatun alueen maaston luonne, maisemalliset arvot ja seurakunnan taloudellinen kantokyky.

Hautausmaakaavaan sisältyy:

- 1) hautausmaan rajat;
- 2) hauta-alueiden ja rakennusten sijainti;
- 3) liikenteen järjestelyt ja käytävien sijainti;
- 4) hauta-alueiden jako;
- 5) hautausmaa-alueen kuivatus- ja vesihuoltosuunnitelma sekä jätehuollon järjestelyt.

Hautausmaan käyttösuunnitelmassa on otettava huomioon hautausmaan eri aikoina perustettujen osien ominaispiirteet ja kulttuurihistorialliset arvot. Käyttösuunnitelmaan sisältyy:

- 1) hautausmaakaavan sanallinen selitys;
- 2) määräykset hautausmaan tai sen osan käytöstä yhteen tai useampaan hautausyvytyteen;
- 3) määräykset hautaosastojen käyttöönottojärjestyksestä;
- 4) hautausmaan käytön rajoitukset.

Kirkkojärjestys 3 luku 58 §

Hautausmaan hoitosuunnitelma

Hautausmaalle on laadittava hoitosuunnitelma, jossa määritellään seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja esitetään hautausmaan vuosittaiset hoitotoimenpiteet sekä pidemmällä aikavälillä toteutettavat kunnostustyöt.

Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

Hautakartta

Hautausmaasta on laadittava hautakartta. Hautaan voi kuulua yksi tai useampi hautapaikka. Samassa hautapaikassa voi olla useita hautasijoja. Hautausmaa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätketään hautasijaa merkitsemättä.

4 § Hauta

Hauta on yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattu maa-alue hautausmaalla. Hauta sisältää yhden tai useamman vierekkäisen hautapaikan ja kukin hautapaikka yhden tai useamman päällekkäisen hautasijan (liite 1).

Jos hautausmaa tai sen osa on käyttösuunnitelmassa osoitettu kerros- eli syvähautaukseen ja maan laatu sen sallii, voidaan hautaan haudata kaksi tai useampia arkkuja päällekkäin. Tällöin arkkuhaudan terveydensuojeluasetuksen mukaiseen vähimmäissyvyyteen lisätään 0,6 metriä arkkua kohden.

Urnahaudan vähimmäissyvyys on 0,6 metriä. Tämä ei kuitenkaan koske ilman urnaa haudattavaa tuhkaa. Arkkuhautasijaa voidaan käyttää urnahautaukseen siten, että asiasta tehdään merkintä seurakunnan hautakirjanpitoon. Uurnia voidaan haudata päällekkäin tilan salliessa.

Samaa arkkuhautasijaa saa käyttää aikaisintaan 25 vuoden kuluttua edellisestä hautaamisesta.

Aiemmin lunastettu useamman hautapaikan sisältämä arkkuhauta voidaan seurakunnan hyväksymällä tavalla oikeudenomistajien kesken jakaa.

Muistolehdossa ei ole näkyvästi merkittyjä hautasijoja eikä yksityisiä muistomerkkejä. Vainajien muistaminen tapahtuu hauta-alueen yhteismuistomerkillä.

Tuhkan hautaaminen voidaan suorittaa kestävästä aineesta tehdyssä uurnassa myös uurnaholviin (kolumbaarioon). Uurnaholvissa voi olla yhdelle tai useammalle uurnalle tarkoitettuja hautapaikkoja. Uurnaholvin hallinta-ajan päätyttyä tuhka haudataan muistolehtoon.

Terveysturvallisuuslaki 40 § 2-3 mom

Hautaaminen

Arkkuun sijoitettu ruumis on haudattava maahan vähintään 150 senttimetrin syvyyteen. Samaa arkkuhaudastajaa saa käyttää aikaisintaan 15 vuoden kuluttua edellisestä haudauksesta.

Ruumis voidaan sijoittaa myös haudattamoon edellyttäen, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa. Haudattamoon saa haudata 2 vuorokaudessa mainittua aikaa lyhyemmin väliajoin edellyttäen, että kunnan terveysturvallisuusviranomainen hyväksyy haudauksen.

Kirkkojärjestys 3 luku 59 §

Haudattamoa

Haudattamasta on laadittava haudattamoa. Haudattamoon voi kuulua yksi tai useampi haudattamopaikka. Samassa haudattamopaikassa voi olla useita haudastajia. Haudattamoa tai sen osa voi olla muistolehtona, johon vainajan tuhka sirotellaan tai kätetään haudastajaa merkitsemättä.

5 § Haudattamioikeus

Haudattamassa on haudattamastaan käyttösuunnitelman mukaisesti haudattam-alueita, joilla oikeus haudattamoon voidaan haudattavan vainajan lisäksi luovuttaa vainajan omaisille; yhteishaudattam-alueita, joilla vainajan omaisille ei muodostu tiettyyn paikkaan kohdistuvaa haudattamioikeutta ja joiden ylläpidosta huolehtii seurakunta; sekä haudattamoa, joilla haudattamioikeus on vain siihen haudattamilla vainajilla ja joiden hallinta kuuluu seurakunnalle. Uurnaholvien haudattamopaikkoja luovutetaan ainoastaan vainajille, joiden kotikunta kuolinhetkellä oli Jyväskylän seurakunnan toiminta-alueella. Muutoin uurnaholviin uurnien sijoittamisessa noudatetaan sitä, mitä kirkkolaissa säädetään haudattamijärjestyksestä (Kirkkolaki 3 luku 32 § 1 mom). Muilta haudattam-alueilta voidaan luovuttaa haudattamopaikka myös vainajille, joiden kotikunta kuolinhetkellä ei ole ollut Jyväskylän seurakunnan toiminta-alueella. Haudattamija- ja haudattamapalvelumaksut sekä tilavuokrat ovat tällöin erisuuruiset kuin niillä, joilla on oikeus tulla haudattamoksi Jyväskylän seurakunnan haudattamaille.

Haudattamioikeus luovutetaan kerrallaan 25 vuodeksi. Seurakunta tarjoaa mahdollisuuden jatkaa määräaikaisten haudattamien hallinta-aikaa hallinta-ajan ollessa päättymässä, ellei määräajan jatkamiselle ole haudattamastaan tarkoituksenmukaisesta ylläpidosta aiheutuvaa estettä. Sama koskee myös uurnaholvien haudattamopaikkoja.

Hautaustoimilaki 4 §

Hautasijan osoittaminen

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan vainajalle, jonka kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta oli kuolinhetkellä seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Jos vainajalla ei kuollessaan ollut kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa, 1 momentissa mainittu velvollisuus on sillä evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnalla tai seurakuntayhtymällä, jonka alueella vainaja kuollessaan asui.

Evankelis-luterilaisen kirkon seurakunta tai seurakuntayhtymä on lisäksi velvollinen vaadittaessa osoittamaan hautasijan myös sellaiselle kuolinhetkellä ulkomailla asuneelle Suomen kansalaiselle, jonka viimeinen kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ennen ulkomaille muuttamista oli seurakunnan tai seurakuntayhtymän alueella.

Hautaustoimilaki 11 §

Hautaoikeus

Hautaoikeudesta evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnan tai seurakuntayhtymän ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnan hautausmaalla on voimassa, mitä kirkkolaissa ja ortodoksisesta kirkkokunnasta annetussa laissa säädetään ja niiden nojalla säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Hautaoikeudesta muilla hautausmailla on voimassa, mitä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku 29 §

Hautaoikeus

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän velvollisuudesta osoittaa hautasija vainajalle säädetään hautaustoimilaissa (457/2003). Kirkkoneuvosto voi päättää, että seurakunnan hautausmaahan saadaan haudata muukin kuin hautaustoimilaissa siihen oikeutettu vainaja.

Seurakunta luovuttaa hautaoikeuden kuolemantapauksen yhteydessä. Samalla hautaoikeus voidaan luovuttaa myös vainajan omaisille. Kirkkoneuvosto voi erityisestä syystä päättää hautaoikeuden luovuttamisesta muulloinkin.

Hautaoikeuden haltija voi luovuttaa hautaoikeuden vain seurakunnalle.

Kirkkolaki 3 luku 30 §

Hautaoikeuden voimassaoloaika

Hautaoikeus luovutetaan enintään 50 vuoden määräajaksi. Määräaika lasketaan haudan luovuttamista seuraavan kalenterivuoden alusta. Hautaoikeuden voimassaoloaika päättyy aikaisintaan sen kalenterivuoden lopussa, jona viimeisestä hautauksesta on kulunut 15 vuotta, ei kuitenkaan ennen kuin hautaa voidaan käyttää uudelleen.

Hautaoikeuden voimassaoloaikaa voidaan oikeudenhaltijan hakemuksesta jatkaa, jollei siitä aiheudu haittaa hautausmaan tarkoituksenmukaiselle järjestelylle tai hoidolle. Hautaoikeus on voimassa vain niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana.

Hautaoikeus lakkaa ilman irtisanomista.

Kirkkolaki 13 luku 8 §

Hautaustoimi

Jos seurakunta on ennen tämän lain voimaantuloa luovuttanut haudan ainiaksi, tämä luovutus on edelleen voimassa niin kauan kuin hauta on rauhoitetun hautausmaan osana. Hautaan sovelletaan kuitenkin 3 luvun 33 §:ää.

Hautoihin, jotka on luovutettu määräajaksi ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tätä lakia ja sen nojalla annettuja määräyksiä siltä osin kuin ne eivät rajoita hautaoikeuden haltijalla tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita oikeuksia.

Kirkkolaki 3 luku 36 §

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määräämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautaustoimilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

6 § Ruumiin ja tuhkan käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Vainajan ruumiin vastaanottaminen hautaan siunattavaksi, haudattavaksi tai tuhkattavaksi edellyttää hautauslupaa tai kuolinselvitystä. Tarvittaessa seurakunta toimittaa hautausluvan edelleen hautausmaan tai krematorion ylläpitäjälle.

Ruumis säilytetään ennen hautaamista suljetussa arkussa vainajien säilytystilassa, jonne sivullisilla ei ole vapaata pääsyä. Arkkuun merkitään vainajan nimi. Tilan käyttäjät huolehtivat vainajien tietojen kirjaamisesta vainajalogistiikka.fi-järjestelmään tai vastaavaan kulloinkin käytössä olevaan vainajan sijainnin seurantaan tarkoitettuun järjestelmään.

Hautausjärjestelyistä huolehtiva henkilö voi sopia seurakunnan kanssa vainajan näytöstä lähiomaisille seurakunnan tiloissa, jos näyttö voi tapahtua turvallisesti eikä siihen ole estettä.

Terveysnsuojelu tai muusta syystä tai omaisten pyynnöstä ruumis voidaan siirtää hautaan ennen hautaan siunaamista. Tällöin hauta peitetään viipymättä vähintään arkun korkeudelta.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 1 mom.

Sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos taikka muu vainajan ruumista säilyttävä taho saa luovuttaa vainajan ruumiin haudattavaksi tai tuhkattavaksi, kun lääkäri on laatinut hautauslupan tai kuolinselvitys on laadittu, ja se on annettu sille, joka on ilmoittanut huolehtivansa vainajan hautaamisesta tai tuhkaamisesta, taikka sille, joka hautauksesta tai tuhkauksesta huolehtivan toimeksiannosta hoitaa hautaukseen tai tuhkaukseen liittyviä käytännön järjestelyjä.

Hautaustoimilaki 19 §

Tuhkan hautaaminen tai sijoittaminen muulla tavoin

Tuhka on vuoden kuluessa tuhkaamisesta haudattava tai muulla tavoin sijoitettava pysyvästi yhteen paikkaan. Jolleivät 23 §:ssä tarkoitetut henkilöt tämän jälkeen kehotuksesta huolimatta huolehdi tuhkasta, sijoitetaan tuhka vainajan kuolinpesän kustannuksella sille hautausmaalle, johon vainajalla on oikeus tulla haudatuksi.

Tuhkan sijoittamiseen on oltava alueen omistajan tai haltijan suostumus.

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 3 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Seurakunnalla tulee olla säilytystila vainajia varten hautausmaalla tai muualla sopivassa paikassa.

Hautaustoimilaki 2 §

Yleiset velvollisuudet

Vainajan ruumis on ilman aiheetonta viivytystä haudattava tai tuhkattava.

Vainajan ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla.

Vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Terveydensuojeluasetus 41 §

Ruumiin käsittely, säilyttäminen ja kuljettaminen

Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle.

Muualla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista.

Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Ruumiinkuljettamisesta valtioiden välillä säädetään erikseen.

Kirkkojärjestys 3 luku 13 § 1 mom

Hautaan siunaaminen

Hautaan siunaamisen toimittaa pappi kirkossa tai siunauskappelissa, kappelissa, haudalla taikka vainajan kotona sen mukaan kuin hautauksesta huolehtivat henkilöt siitä papin kanssa sopivat.

7 § Hautaaminen

Hautaamisesta on sovittava viimeistään seitsemän päivää ennen hautaamista.

Hauta kaivetaan hautakartan määräämään paikkaan. Kaivannon leveys ja pituus määräytyvät arkun suuruuden mukaan siten, että arkku mahtuu riittävän väljästi laskeutumaan vaakasuorassa asennossa haudan pohjalle. Kaivanto tuetaan asianmukaisesti olosuhteiden edellyttämällä tavalla.

Haudalla olevat hautamuistomerkit on hautaoikeuden haltijan kustannuksella siirrettävä syrjään ja hautauksen jälkeen asetettava paikoilleen siten, että muistomerkki ei vaaranna turvallisuutta.

Haudan kaivamisen aikana esille tulevat aikaisemmin haudatun vainajan jäännökset suojataan ja sen jälkeen peitetään kaivannon pohjalle. Jos hautaa avattaessa esille tulee maatumaton arkku tai vainaja, haudan kaivu keskeytetään, kaivanto peitetään ja hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovitaan muu hautasija.

Syvähauta-alueella arkuhautapaikan ensimmäinen hautaus tapahtuu aina alempaan hautasijaan, ellei siihen ole paikan maa- tai kallioperästä johtuvaa estettä.

Tilapäisen haitan aiheuttaminen viereisille haudoille ei ole esteenä haudan avaamiselle.

Ruumis on haudattava helposti maatuovassa arkussa. Tuhka voidaan haudata uurnassa tai ilman uurnaa hautausmaan käyttösuunnitelman mukaisesti. Arkkujen ja uurnien tulee kokonaisuudessaan olla valmistettu ympäristöystävällisestä, maatuovasta ja poltettavasta materiaalista. Arkkujen tulee olla kestävästi valmistettuja, että ne voidaan sekä haudata maahan että tuhkata. Uurnaholviin sijoitettavan uurnan tulee säilyä muuttumattomana vähintään holvin koko hallinta-ajan.

Hauta peitetään arkun maahan laskun jälkeen ilman aiheetonta viivytystä hautausjärjestelyistä huolehtivan henkilön kanssa sovittavalla tavalla.

Omaisten on huolehdittava haudalle laskettujen kukkalaitteiden poistamisesta. Mikäli omaiset eivät ole seitsemän päivän kuluessa hautaamisesta poistaneet kukkalaitteita, seurakunnalla on oikeus poistaa ne.

Muistolehtoihin ja muistelupaikoille tuodut kukat ja muut tervehdykset poistetaan seurakunnan toimesta siten, että uusille kukille ja tervehdyksille on aina riittävästi tilaa ja huomioiden, että alueet pysyvät hautausmaan arvoa vastaavassa kunnossa.

Hautauksia ei toimiteta sunnuntaisin, kirkollisina juhlapäivinä, itsenäisyyspäivänä, vapunpäivänä, juhannusaattona eikä jouluaattona. Erityisen painavista syistä kirkkoherra voi hautaustoimen päällikköä kuultuaan myöntää luvan hautauksen toimittamiseen em. päivinä.

Terveystensuojeluasetus 40 § 1 mom

Hautaaminen

Vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa.

Asetus kuolemansyyn selvittämisestä 22 a § 2-3 mom

Hautaus saadaan toimittaa, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu sen hautausmaan ylläpitäjälle, jonne vainaja haudataan. Vainajan ruumiin voi tuhkata, kun hautauslupa tai kuolinselvitys on annettu krematoriolle, jossa vainaja tuhkataan.

Hautausmaan ylläpitäjän on viipymättä hautauksen jälkeen ilmoitettava hautauksen ajasta ja hautausmaasta, johon vainaja on haudattu, Digi- ja väestötietovirastolle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle. Jos vainaja on tuhkattu, krematorion ylläpitäjän on ilmoitettava, milloin ja missä vainaja tuhkattiin. Jos vainaja oli kuollessaan evankelisluterilaisen tai ortodoksisen kirkon jäsen, nämä ilmoitukset on kuitenkin tehtävä asianomaiselle seurakunnalle.

8 § Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudatun ruumiin tai tuhkan saa siirtää toiseen hautaan vain, jos aluehallintovirasto erityisen painavista syistä on myöntänyt siihen luvan. Haudatun ruumiin siirtäminen edellyttää lisäksi kunnan terveydensuojeluviranomaisen myöntämän luvan. Mainitut päätökset on ennen siirron valmistelua toimitettava tiedoksi seurakunnalle.

Hautaustoimilaki 24 §

Haudatun ruumiin tai tuhkan siirto

Haudattu ruumis tai tuhka saadaan erityisen painavista syistä aluehallintoviraston luvalla siirtää toiseen hautaan. Haudatun ruumiin siirtämiseen tarvittavasta terveydensuojeluviranomaisen luvasta säädetään erikseen

Terveydensuojeluasetus 42 §

Haudatun ruumiin siirtäminen

Haudatun ruumiin siirtämistä koskevaan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle osoitettuun hakemukseen on liitettävä tiedot vainajasta sekä virallinen selvitys kuoleman syystä ja ajasta, ruumiin hautapaikasta sekä selvitys ruumiille varatusta uudesta hautapaikasta.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on hankittava hautausmaiden omistajilta lausunto terveydellisten seikkojen selvittämiseksi haudatun ruumiin siirtämisestä tehdystä hakemuksesta.

Kunnan terveydensuojeluviranomainen voi tarvittaessa kieltää haudatun ruumiin siirtämisen tai määrätä ruumista siirrettäessä noudatettavista muista toimenpiteistä terveyshaitan ehkäisemiseksi. Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on määrättävä aika, jonka kuluessa ruumiin siirtäminen on toimitettava.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on lähetettävä ruumiin siirtämistä koskeva päätös tiedoksi sen kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, jonne ruumis siirretään, sekä asianomaisille lääninhallituksille ja hautausmaiden omistajille.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen edustajan on oltava paikalla ruumista haudasta otettaessa ja uudelleen haudattaessa.

9 § Haudan hoitaminen

Seurakunnalle kuuluva hautausmaan perushoito ja hautaoikeuden haltijalle kuuluvat tehtävät määräytyvät hautausmaan hoitosuunnitelman mukaisesti. Seurakunta seuraa hautojen hoitoa ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi.

Hautoja hoitavan yrittäjän on tehtävä asiasta ilmoitus seurakunnalle. Jos hautoja hoitava yrittäjä haluaa käyttää työssään seurakunnan tarvikkeita tai muita hautausmaan palveluja, hänen on sovittava siitä seurakunnan kanssa erikseen. Lisäksi yrittäjän on noudatettava, mitä yleisesti on mainittu hautausmaalla noudatettavasta järjestyksestä (12 §).

Sen lisäksi, mitä kirkkolain 3 luvun 33 §:n 1 momentissa säädetään seurakunnan vastuusta yksittäisen haudan hoidosta, seurakunta voi sopia seurakunnan hallintaan palautuneen haudan ylläpidosta ja hoidosta kulttuuriperintöä vaalivan yhteisön tai henkilön kustannuksella.

Sopimus haudan hoitamisesta tehdään hautaoikeuden haltijan kanssa. Jos toimivaltaista hautaoikeuden haltijaa ei ole valittu tai määrätty, seurakunta voi harkita sopimuksen tekemistä muunkin henkilön kanssa, jolla on oikeus tulla haudatuksi hautaan tai jonka omainen on haudattu hautaan. Tällöin haudanhoitosopimukseen voidaan ottaa ehto, jonka mukaan seurakunta voi irtisanoa sopimuksen ja palauttaa jäljellä olevan hoitokorvauksen, jos toimivaltainen hautaoikeuden haltija ei hyväksy tehtyä haudanhoitosopimusta.

Hautaustoimilaki 13 §

Hautausmaan ja haudan hoito

Hautausmaan ylläpitäjän tulee hoitaa hautausmaata sen arvoa vastaavalla ja vainajien muistoa kunnioittavalla tavalla.

Yksittäisen haudan hoidosta on voimassa, mitä 11 §:n mukaisesti säädetään tai määrätään sekä hautausmaan ylläpitäjän ja hautaoikeuden haltijan kesken sovitaan.

Kirkkolaki 3 luku 33 §

Haudan hoito

Hautaoikeuden haltija vastaa siitä, että hautaa hoidetaan hautausmaan arvon mukaisesti. Kirkkovaltuusto voi kuitenkin päättää, että seurakunnan kustannuksella huolehditaan hautausmaalla tai sen osalla olevien hautojen perushoidosta. Kirkkovaltuusto voi päättää, että seurakunta vastaa haudan hoidosta, jos vainajan muiston vaalimista pidetään seurakunnan kannalta tärkeänä.

Seurakunta voi tehdä hautaoikeuden haltijan kanssa määräaikaisen sopimuksen siitä, että seurakunta ottaa korvauksesta vastuun haudan hoidosta. Seurakunta voi sopia, että hoitokorvaukset sijoitetaan hautainhoitorahastoon, jonka varat käytetään sopimusten mukaisten hautojen hoitoon.

Kirkkoneuvosto voi velvoittaa hautaoikeuden haltijan kunnostamaan haudan, jonka hoito on olennaisesti laiminlyöty. Kunnostamiseen varataan vuoden määräaika siitä, kun päätös on annettu hautaoikeuden haltijalle tiedoksi. Kirkkoneuvosto voi päättää hautaoikeuden menettämisestä, jollei laiminlyöntiä ole korjattu. Päätöksen tiedottamisesta säädetään 10 luvun 26 §:ssä.

Kirkkolaki 3 luku 36 §

Hautaustoimen maksut

Hautasijan luovuttamisesta ja hautaamiseen liittyvistä palveluista tulee periä maksut, joiden määrittämisessä otetaan huomioon seurakunnalle palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Hautaustoimessa perittäviin maksuihin sovelletaan lisäksi hautaustoimilain 6 §:ää.

Kirkkovaltuusto päättää haudoista perittävistä maksuista.

10 § Hautamuistomerkit

Haudalle saa sijoittaa tämän ohjesäännön liitteenä olevan muistomerkkiohjeen mukaisen muistomerkin. Haudalle sallitaan pääsääntöisesti yksi muistomerkki. Muistomerkkisuunnitelma vaaditaan ainoastaan muistomerkkiohjeesta poikkeavista muistomerkeistä. Muistomerkkiohjeesta poikkeavan muistomerkin hyväksymisestä päättää hautaustoimen päällikkö.

Haudalle asennettava muistomerkki on sijoitettava haudan rajojen sisäpuolelle. Hautamuistomerkin asentaminen on sallittu vain sulan maan aikana muistomerkkiohjeessa mainittuna aikana. Valmiille alustalle muistomerkin voi tuoda muulloinkin.

Muistomerkki on asennettava siten, ettei kaatumisen tai vieremän vaaraa ole. Muistomerkin turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakunta seuraa hautamuistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Määräysten vastaisesti asennettu muistomerkki on seurakunnan kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava.

Hautamuistomerkin tulee olla hautausmaalle tuotaessa valmiiksi tehty eikä se saa olla hautausmaalla paikoilleen asentamattomana kauemmin kuin työn suoritus vaatii. Työn päätyttyä hauta on heti siistittävä ja viereisille haudoille aiheutuneet vahingot on siistittävä ja korjattava. Asennuksesta vastaavan on raportoitava vahingoista seurakunnalle ja tarvittaessa sovittava korvauksista hautaoikeuden haltijoiden kanssa.

Haudan reunustaminen aidalla, kiveyksellä tai muuten on kielletty, jollei hautausmaan käyttösuunnitelma sitä salli. Seurakunta voi määrätä haudalta poistettaviksi asiaankuulumattomat aidat, puut, pensaat ja muut kasvit.

Seurakunnalle siirtyneet hautamuistomerkit inventoidaan Museoviraston ohjeiden mukaisesti. Seurakunta pitää yllä rekisteriä kulttuurihistoriallisesti arvokkaista hautamuistomerkeistä.

Omaisiet voivat lunastaa muistolehtojen yhteismuistomerkkeihin nimilaatan. Seurakunta voi poistaa nimilaatan 25 vuoden kuluttua sen kiinnittämisestä, jos se on tarkoituksenmukaista alueen käytölle. Poistetut nimikilvet luovutetaan omaisille heidän niin halutessaan.

Hautaustoimilaki 14 §

Hautamuistomerkit

Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavista hautakivistä ja muista muistomerkeistä. Muistomerkin tulee olla hautausmaan yleiskuvaan sopiva eikä se saa loukata vainajan muistoa tai hautausmaan arvokkuutta. Muistomerkin hyväksyy hautausmaan ylläpitäjä.

Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Hautaoikeuden lakattua hautausmaan ylläpitäjän tulee tarjota hautaoikeuden haltijalle tilaisuus poistaa hautamuistomerkki, jollei hautausmaan ylläpitäjä erityisestä syystä päättää pitää muistomerkestä huolta hautaoikeuden lakkaamisen jälkeen. Jos hautamuistomerkkiä ei ole poistettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hautaoikeuden haltijalle on varattu tilaisuus sen poistamiseen, hautamuistomerkki siirtyy hautausmaan ylläpitäjälle vastikkeetta.

Kirkkojärjestys 3 luku 60 §

Muistomerkit

Seurakunnan tai seurakuntayhtymän hallinnassa oleva paikka, jossa on ollut kirkko, hautausmaa tai siunauskappeli, on merkittävä muistotaululla tai muulla muistomerkillä.

Hautaoikeuden lakattua haudalla oleva taiteellisesti tai historiallisesti arvokas rakennelma tai muistomerkki, jota ei voida jättää paikalleen, on siirrettävä sopivaan paikkaan hautausmaalla tai säilytettävä muulla tavoin.

Kirkkojärjestys 3 luku 61 §

Kulttuurihistoriallisesti arvokas omaisuus

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän on erityisellä huolella hoidettava omistamaansa tai hallitsemaansa kulttuurihistoriallisesti arvokasta omaisuutta ja esineistöä. Sitä ei saa ilman erityistä syytä korjata sitä muuttaen, siirtää perinteiseltä paikaltaan tai poistaa.

11 § Hautakirjanpito

Hautarekisteriin merkitään hautaustoimilain 12 §:ssä edellytettyjen tietojen lisäksi hautaoikeuden haltijan nimi, mikäli se on ilmoitettu seurakunnalle, hänen postiosoitteensa sekä hautaoikeuden voimassaoloaika. Lisäksi rekisteriin merkitään hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Hautarekisteriin merkitään mahdollinen hautaa luovutettaessa tehty sopimus hautaoikeuden haltijasta sekä siitä, keitä haetaan voidaan haudata.

Hautaustoimilaki 12 §

Hautarekisteri

Hautausmaan ylläpitäjän on pidettävä rekisteriä, josta ilmenevät vainajan:

- 1) sukunimi ja etunimet;
- 2) syntymäaika tai henkilötunnus;
- 3) kuolinaika;
- 4) hautaamisajankohta;
- 5) hautaamistapa; sekä
- 6) haudan sijainti.

Rekisteriin voidaan merkitä myös hautaoikeuden haltijan nimi ja postiosoite, hautaoikeuden voimassaoloaika sekä tieto siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Lisäksi rekisteriin voidaan merkitä hautausmaalla olevat taiteellisesti tai historiallisesti arvokkaat muistomerkit ja niiden sijainti.

Vainajista, joiden tuhka on sijoitettu muistolehtoon, merkitään rekisteriin 1 momentissa säädetyt tiedot lukuun ottamatta tuhkan sijaintia.

Tässä pykälässä tarkoitettu rekisteri tulee säilyttää pysyvästi. Kun 8 §:ssä tarkoitettu yhteisö tai säätiö lopettaa toimintansa, tulee tässä pykälässä tarkoitettut asiakirjat luovuttaa säilytettäväksi arkistolaitokseen.

Kirkkolaki 3 luku 31 § 2 mom

Hautaoikeuden haltija

Hautaa luovutettaessa sovitaan hautaoikeuden haltijasta. Jos sopimusta ei ole tehty vuoden kuluessa haudan luovutuspäivästä tai jos tehtyä sopimusta ei voida olosuhteiden muuttumisen johdosta noudattaa, hautaoikeuden haltijaksi tulee vainajan leski tai, jos leskeä ei ole, ensimmäiseksi haetaan haudatun vainajan lähimmät perilliset. Näiden on valittava hautaoikeuden haltija edustamaan heitä hautaa koskevissa asioissa.

Hautaoikeuden uudesta haltijasta on ilmoitettava hautaustoimesta vastaavalle seurakunnan viranomaiselle.

Kirkkolaki 3 luku

32 § 1 mom Hautaamisjärjestys

Hautaa luovutettaessa sovitaan siitä, keitä haetaan voidaan haudata. Jos sopimusta ei ole tehty 31 §:n 2 momentin mukaisesti, haetaan voidaan ensisijaisesti haudata vainaja, jota varten hauta on luovutettu, ja tämän puoliso sekä lisäksi kuolemantapausten mukaisessa järjestyksessä suoraan etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen ja tämän puoliso. Jos tällaista sukulaista ei ole tai jos hautaoikeuden haltija siihen suostuu, haetaan saadaan haudata vainajan sisar ja veli sekä heidän lapsensa, sanottujen henkilöiden otto- ja kasvattilapset sekä näiden kaikkien puoliset.

37 § 1 mom Avopuolison asema

Mitä tämän lain hautaustoimea koskevissa säännöksissä säädetään puolisoista tai leskeistä, koskee myös kuolinhetkellä vainajan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa yhteisessä taloudessa jatkuvasti elänyttä henkilöä.

12 § Hautausmaalla noudatettava järjestys

Hautausmaalla noudatetaan hiljaisuutta ja arvokkuutta. Hautoja, hautausmaan istutuksia ja nurmikoita ei saa vahingoittaa. Hautausmaan rauhaa häiritsevä työ on hautaustoimituksen ajaksi keskeytettävä.

Moottoriajoneuvoliikenne ja pysäköinti on sallittua vain sille erikseen osoitetuilla alueilla. Muilla alueilla moottoriajoneuvoa saa käyttää vain ruumiin tai hautamuistomerkin kuljettamiseen taikka välttämättömään huoltoajoon. Ajoneuvojen tulee olla sellaisia, että hautausmaan käytävät kestävät niiden painon.

Yleisöllä on vapaa pääsy hautausmaalle klo 06–22. Erityisinä juhla-aikoina, kuten pyhäinpäivänä, jouluna ja uudenvuodenpäivänä ja näiden aattoina sekä kiirastorstaista pääsiäispäivään hautausmaa on avoinna yleisölle läpi vuorokauden.

Jätteet on lajiteltava kunnan jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla.

Järjestyslaki 2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) yleisellä paikalla:

a) ...hautausmaata tai muuta vastaavaa aluetta, joka on yleisön käytettävissä;

Kirkkojärjestys 3 luku 55 § 2 mom

Hautausmaa ja vainajien säilytystila

Hautausmaan ja tunnustuksettoman hauta-alueen tulee olla aidattu tai muuten selvästi erottuvalla tavalla rajattu.

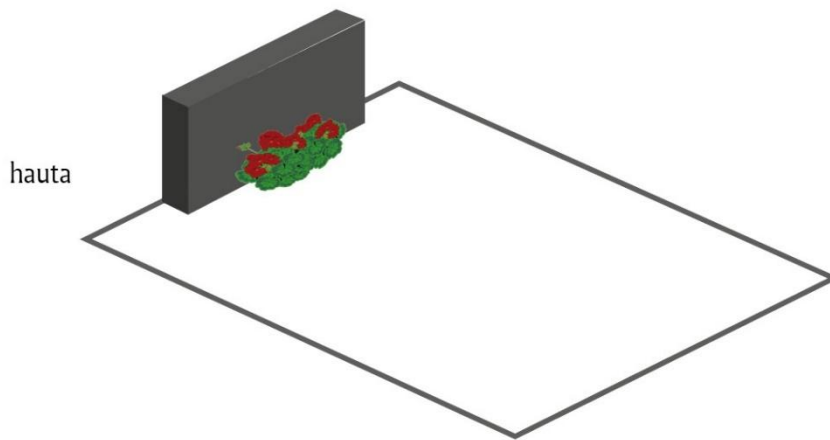
Voimaantulo

Tämä ohjesääntö tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2024

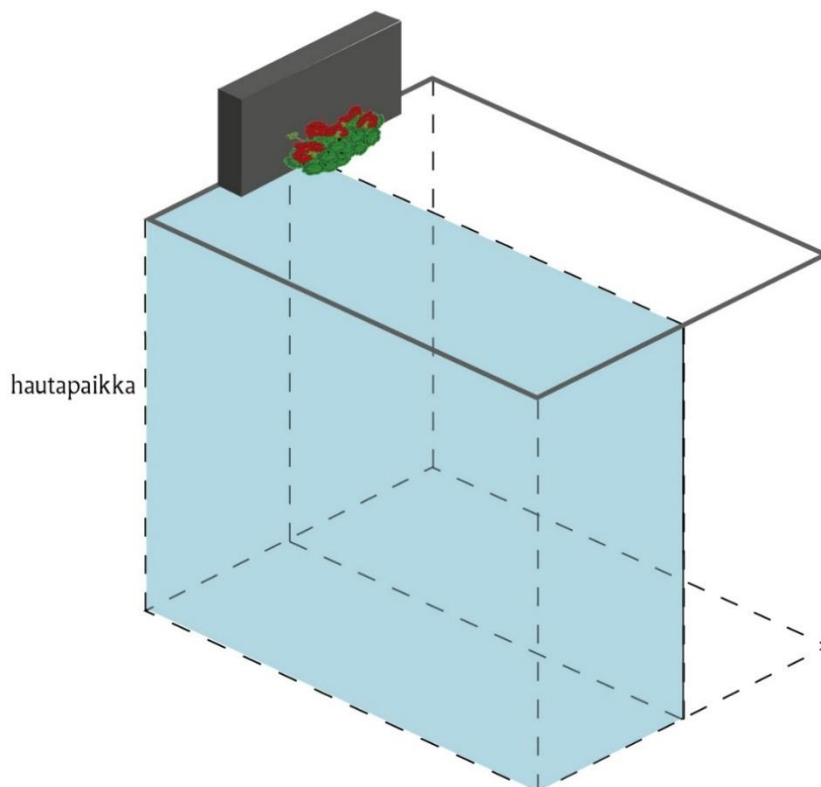
Muutokset ja niiden voimaantulo:

Tämä hautaustoimen ohjesääntö tulee voimaan 23.04.2025

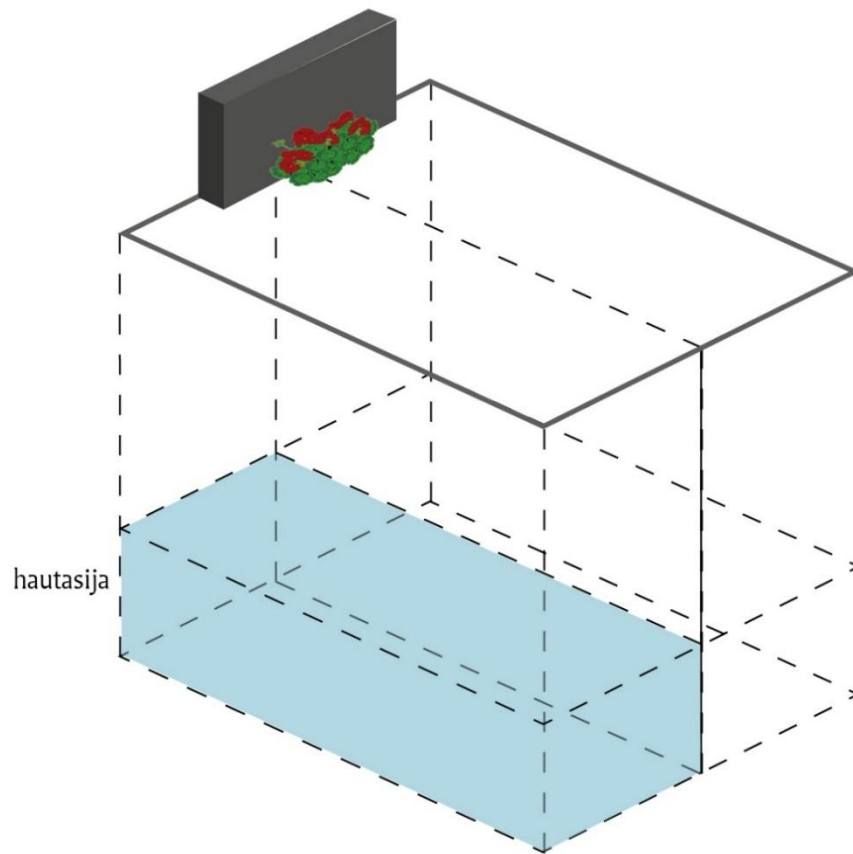
Liite 1 Kuva haudasta, hautapaikasta ja hautasijasta

Kuva 1: Haudalla tarkoitetaan yhden tai useamman vainajan hautaamista varten varattua maa-aluetta hautausmaalla.

Kuva 2: Hautapaikalla tarkoitetaan yhtä tai useampaa päällekkäin haudattavaa arkkua varten varattua tilaa haudassa. Kuvan haudassa on kaksi arkuhautapaikkaa. Maanpinnan tasossa hautapaikka vastaa yhden hautasijan kokoista aluetta.

Kuva 3: Hautasijalla tarkoitetaan yhden arkun tai uurnan paikkaa haudassa. Kuvan haudassa, johon haudataan kahteen kerrokseen, on neljä arkuhautasijaa.

Liite 2 Hautamuistomerkkejä koskevat ohjeet

Vastuu muistomerkkiohjeen noudattamisesta on muistomerkin tilaajalla ja valmistajalla. Ennen muistomerkin tilaamista tulee tutustua muistomerkkiohjeeseen. Hautaoikeuden haltija päättää haudalle sijoitettavasta hautakivestä ja muista muistomerkeistä.

Hautausmaille asennettavista, ohjeiden mukaisista muistomerkeistä on tehtävä seurakunnalle asennusilmoitus verkkolomakkeella viimeistään viikkoa ennen muistomerkin asentamista. Haudan haltijan nimeämislomake tulee toimittaa seurakunnan hautauspalveluille ennen muistomerkin asennusilmoituksen lähetystä. Määräysten vastaisesti asennettu muistomerkki on seurakunnan kehotuksesta viipymättä korjattava tai poistettava. Vanhaan muistomerkkiin kaiverrettavista lisänimistä tai laatoista tulee tiedottaa haudan haltijalle. Seurakunnan lupaa lisänimille ei tarvita.

Muistomerkkejä saa asentaa vko 24 alkaen 31.10. tai maan routaantumiseen saakka. Valmiille alustalle kiviä voi asentaa muulloinkin.

Hautamuistomerkki on tapitettava alustaansa ruostumattomilla tapeilla (pituus 20 cm (10 cm pohjakiveen ja 10 cm muistomerkkiin) ja paksuus vähintään 12mm.), jos

- sen korkeus on 60 cm tai enemmän
- alusta on hiottu
- taulukiven paksuus on alle 15 cm

Muistomerkin materiaalina voi olla kivi, metalli tai puu.

Jos haudalle halutaan toinen, entiseen kiinni tuleva muistomerkki, suunnitelma käsitellään yhtenä muistomerkkikokonaisuutena. Lisäosan tulee noudattaa tyyliltään aiempaa muistomerkkiä.

Uusia reunakiviä ja kukka-aukollista pohjakiveä ei saa asentaa. Irrallisista paloista koostuvia kukka-aihoita voi asentaa.

Pohjakiven minimipaksuus on 15 cm, asennus n.10 cm maan alle.

Muistolehtojen ja uurnaholvien nimilaatat luovuttaa seurakunta omaisille kaiverrutettavaksi.

Laattojen paikalleen asennuksesta huolehtii seurakunta.

Kun vainaja on haudattu muualle, esim. järveen, voidaan olemassa olevalle sukuhaudalle kaiverruttaa vainajan tiedot tai asentaa metallilaatta. Tällöin tulisi tekstistä ilmetä se paikka, johon vainaja on tosiasiallisesti haudattu. Muistolehtoihin tai yhteismuistomerkeille ei muualle haudattujen nimitietoja liitetä.

Muistomerkin turvallisuudesta vastaa hautaoikeuden haltija. Seurakunta seuraa hautamuistomerkkien turvallisuutta ja antaa tarvittaessa kehotuksia puutteiden korjaamiseksi. Haudalle sijoitettua muistomerkkiä ei saa poistaa ilman hautausmaan ylläpitäjän suostumusta.

Arkkuhauta-alueet:

Haudan leveys	Taulukiven suurin sallittu koko			Pohjakiven suurin sallittu koko		
	Leveys	Korkeus	Paksuus	Leveys	Korkeus	Paksuus
Yksi hautapaikka	80	100	15	90	25	25
Kaksi hautapaikkaa	150	100	15	160	25	25
Kolme hautapaikkaa	200	100	15	210	25	25
Laatta, lasten rivit (Mäntykangas)os.12 rivi 2 os.17	50	40	5			
Kivi, lasten rivit (Mäntykangas) os.12 rivi 2 os,17 sekä kivi, lasten rivit (Lahjajarju) os.18 rivit A ja B	40	60	10	50	25	20
Tikkakoski, luontohauta-alue os. 9 (tyyny-/ luonnonkivi tai lohkottu kivi), yksi hautapaikka	50	30	50			
Tikkakoski, luontohauta-alue os. 9 taulukivi	50	40	15	60	25	25
Tikkakoski, luontohauta-alue os. 9 (tyyny-/ luonnonkivi tai lohkottu kivi), kaksi hautapaikkaa	80	30	50			

Metalli-/puuristi leveys enintään 70 cm ja korkeus 100 cm

Metalli-/puuristi lastenriville leveys enintään 50 cm ja korkeus 80 cm

Vanha hautausmaa osastot 16–17 rauhoitettu alue, uusi muistomerkki sovittava tapauskohtaisesti, myös museon näkemykset otettava huomioon, vaihtoehtona aina lev. 60 x kork. 50 cm muistomerkki.

Uurna-alueet:

	Taulukiven suurin sallittu koko			Pohjakiven suurin sallittu koko		
	Leveys	Korkeus	Paksuus	Leveys	Korkeus	Paksuus
Laatta vinopalkille	50	40	5			
Kivi palkille	40	60	10			
Kivi	40	60	10	50	25	20
Tyynykivi os.51 Säynätsalon hautausmaa	40	40	25			
Kivi palkille (Lahjaharjun laajennus)	60	60	10-15			
Kivi (Lahjaharjun hautausmaa) os. 6u	60	50	15			
Kivi palkille os.38 (Lahjaharjun hautausmaa) max aluskivi	40	60	10-15	50	25	20
Kivi palkille (Lahjaharju 20 U, rivit 2-3 (paikat 1-6))	60	80	15			
Mäntykangas,os. 80-82	70	100	15	80	25	25
Kivi palkille, Vanha hautausmaa osastot 26, 174 (2,5, 6, 10-13, 15-18, 20) ja 175 (1-24, 27-36)	50	50	15			
Kivi, ei palkkia, Vanha hautausmaa osasto 27	50	50	10-15	60	25	20-25
Laatta palkille Vanha hautausmaa osasto 29 ja 174 (1, 3, 4, 19)	40	40	5			
Laatta palkille Vanha hautausmaa osasto 175 (25, 26)	50	40	5			
Kivi palkille os.17 (Korpilahden hautausmaa)	60	80	15			
Kivi palkille os.17 rivit 7-12, 23 (Korpilahden hautausmaa)	50	80	15			
Kivi kaarelle os.17 rivi 24 (Korpilahden hautausmaa)	40	60	10	50	25	20-25
Tikkakoski, luontohauta-alue os. 9 (tyyny-/ luonnonkivi tai lohkottu kivi)	50	30	50			
Tikkakoski, luonnonhauta-alue os. 9 taulukivi	50	40	15	60	25	25

Metalli-/puuristi urna-alueelle leveys enintään 50 cm ja korkeus 80 cm